სამშაბათი, 29 იანვარი 1908 წ.

ისარი

წელიწადი მეორე—№ 23

«ისარი» ყოველ დილით დიდ 7 მან., ნახევარი წლით—4 მან., ერთის თვით—90 კაპ. გაზეთის გამოწერა შეიძლება ყოველ თვის პირველ რიგში.

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით დიდს 15 კაპ.; უკანასკნელზე—10 კაპ., სამედიცინარი განცხადების დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითოჯერ სალამის 5 საათამდე, დიდს 3 მან., ზუთი საათის შემდეგ—მეტი.

ხელის მოწერა და განცხადებები განცხადებები მიიღება «ისრის» რედაქციაში და კანტორაში ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან ნამუშევდეს 4 საათამდე.

ხელმოუწერელი წერილები არ დაბეჭდება, დაუბეჭდავ მეორე წერილებს და ავტორებს ... რედაქცია დიდ ხანს არ ინახავს. ... ერთის თვით მზოლოდ დიდი წერილები და ... ... ლებით პასუხისათვის საჭიროა საფოსტო მარკები. პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, დილის 11 საათიდან ნამუშევდეს 3 საათამდე.

ადრესის გამოცვლა ტფილისიდან ტფილისს ერად დიდს 1 მან., ხელოლ სხვაგან—40 კაპ.

ფასი ნომერი ფასია 5 კაპ.

რედაქციისა და კანტორის ადრესი: ტფილისი, ელისაბეტის ქუჩა, № 1.

ფოსტის ადრესი: **Тифлисъ, редакція «ИСАРИ»**

ეკატერინე შიხეიდის ასულმა, პარასკევ იდარიონის ასულმა, თამარ და ირაკლი გედევანიშვილებმა მწუხარებით აუწყებენ ნათესავნი და ნაცნობნი პირველი დაბადებულ შვილის, მეორე ქმრისა, მესამენი ძეიერფას მამის

ლევან იოსების ძის გედევანიშვილის

გარდაცვალების. მიცვალებული გაასვენებენ რკინის გზის საავადმყოფოდან 29 იანვ., დილის 11 ს. წირვა გადახდილი იქნება სასაფლაოს ეკლესიაში.

ქართული წარმოდგენა სახალხო თეატრში

ხუთშაბათს, 31 იანვარს, 1908 წ. ქართული დრამატიკული საზოგადოების დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება

I **სამხედრო განაკეთი** პიესა 4 მოქ., ბეიერლეინისა, თარგ. ა. იმედაშვილისა.

II **პირველად ახალი პიესა ექიმთან** ვოდევილი 1 მოქმედ., იე. გომბოეოვისა.

მონაწილეებად იღებენ: ქ-ნნი ტასო აბაშიძე, ვ. ანდრონიკაშვილი, ნ. გაბუნიაგაკარლოისა, ა. კარგარეთელი, ფ. ლ.ეკვა, ბ. ნებიერიძისა, ვ. ჩერქეზიშვილისა; ბ-ნნი ვ. აბაშიძე, ზ. ბერიშვილი, ვ. გამყრელიძე, კ. გედევანიშვი, ვ. ბუნია, ა. იმედაშვილი, ი. ივანიძე, ი. ეიკიძე, კ. ყიფიანი, კ. მათიერიშვილი, დ. ჩარკვიანი.

ადგილების ფასი დაკვირვებული. **დასაწყისი სწორედ სალამის 8 საათზე.**

ბილეთები ფასი დაკვირვებული. ... ... 3 მოქ.ედ. 3

მორგი ... ... **ვ. ... ...** ... **ვ. ... ...**

ტფილისის სახალხო თეატრი. ოპერის არტისტთა ამხანაგობა

სამშაბათს, 29 იანვარს, **დაკვალებული ფასებით** ვ. კოტეშოლას მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება:

„ა ფ რ ი კ ე ლ ი ქ ა ლ ი“.

ოპერა 5 მოქ. მეიერბერისა.

მონაწ. იღებენ: ქ-ნნი კორონა, მარკოვა; ბ-ნნი აკიმოვი, ახმატოვი, კრინეკი, კოტეშოლა, კარლაშვილი, ბრაგადინი და სხვანი.

კაბელმეისტერი: **გოლანანანი.** დასაწყისი 8 საათზე.

30 იან.—ხალ. კრება; 31 იანვ.—ქართული წარმოდგენა. (0—44)

ᲫᲛ. ᲜᲘᲙᲘᲢᲘᲜᲘᲡ ᲪᲘᲠᲙᲘ.

სამშაბათს, 29 იანვარს, 1908 წელს **დიდი წარმოდგენა** სამ მოქმედებად. დიმიტრი ახალ არტისტებისა. დღეს მორჩენის შემდეგ ხელახლა მონაწილეობას იღებს წყალ-ქვეშ მცურავი ქ-ნი ვანდერ-ვალდი. ცხელ აუზში თვალ-ახვეული ჩიბტება დიდ სიმ.ღლიდან. ვან-დერ ვალდი მესამე მოქმედებაში გამოგა. მონაწილეობას ღებენ აგრეთვე კლოუნები, გიგნსტენი და სხვანი. დასასრულ ფერია ბალეტი დასაწყისი 8½ საათზე. ყასსა ღია 11-დან 2 საათამდე და 5-დან წარმოდგენის გათავებამდე. დაფვრილებით პროგრამებში.

(1—63—1) დირიჟორი **ალიმ ნიკიტინი.**

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ

ᲥᲘᲠᲣᲠᲒᲘᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲓᲔᲓᲐᲗᲐ ᲡᲜᲔᲣᲚᲗᲐ

ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ

ᲔᲥᲘᲛᲘᲡ ᲘᲕ. ᲒᲝᲯᲔᲠᲘᲐᲜᲘᲡ

გამოსწორდა ამა წლის 20 ოქტომბერიდან.

ადრესი: ტფილისის ქუჩა, სახლი კირილეზეისა, „შვერიალი“-ს სასტუმროს გვერდით. (25—56—2)

ᲬᲔᲚᲔᲗᲝᲜᲘ

ᲔᲥᲘᲛᲘ

(მ. ანდიბაშვილისა)

I

ქალაქის სველ ქვაფენილზე ზანტად მიბაიჯებდა ახალგაზდა ექიმი. მას კარგა მოშორებით მისდევდა პოლიციელი. თხელი წვიმა ელაბათად სცრიდა და პირდაპირი ქარი წვიმის შეიფუბს ექიმის სახეში აპკურებდა. ქარის შრიალი შედგა. სადღაც შორიდან ყრუდ, მაგრამ საკმაოდ გარკვევით სროლის ხმა მოისმა... ექიმმა თავი მაღლა ასწია; ქალაქის განაპირას ეცესლის ალი მოსჩანდა, რომელიც ახლად შენინებულ ჰაერს წითლად ანათებდა...

— სადაა სროლა?—იკითხა ექიმმა და გაცივებული ხელები სახელოებში დამალა.

— რა მოგახსენოთ, არ ვიცი—უპასუხა პოლიციელმა, მაგრამ ექიმმა ხმაზედ შეაჩნია, რომ პოლიციელმა თუ ეცი ოდა, სად იყო სროლა, მაინც მალავდა.

— პოდოლის სიახლოვეს, არა?—კვლავ ძალდატანებით შეეკითხა ექიმი, და გადმეტებულის ზიზღისაგან სახე დაეღმეჭა.

— არ ვიცი სწორედ,—ისევ იმ კილოთი გამიმორა პოლიციელმა.—თუ შეიძლებოდეს, ოქენო კეთილშობილებავ, ცოტათი ფეხს აუჩქარეთ...

— „წყ.ული მხეცი“!—გაიფიქრა ექიმმა გაბრაზებით და ნაბიჯს აუჩქარა.

კვლავ მოისმა სროლის ხმა..

— ვინ დასჭრა პოლიციმეისტერი?—იკითხა მოღრუბლულმა ექიმმა და მწუხარებით ყური დაუგდო სროლის ხმებს.

— უეჭველად ურია იქნებოდა,—ციავად უპასუხა პოლიციელმა.

— რითია დაჭრილი?

— რევოლვერის ტყვიით...

— რისთვის დასჭრეს, არ იცით?

— რა მოგახსენოთ.

ექიმი გაჩუმდა. იგი გრძნობდა, რომ ასეთ სულიერ მოლაპარაკესთან საუბარი არა ღირდა. მის გულს ფიქრები მძიმე ლოდივით წამოაწვა. ცხადი იყო, რომ პოლიციმეისტერს ვინმე რაზმელთაგანი დასჭრიდა, რომელსაც პოლიციმეისტერის ბრძანებით ყაზახებმა სროლა აუტეხეს. ნათლად წარმოუდგა ექიმს ოვალწერილი ერთად შეკაზუფული, ცუდად შეიარაღებული, გამოუცდელი ჯგუფი, რომელიც თავგამოდებით იცავდა უდანაშაულო ხალხს აწიოკებისაგან და უმკლავდებოდა გამხეცებულ ბრბოს. აი, ამ თავგანწირულთ მწყობრად ესროდნენ დარაზმული ყაზახები და მთელი ქუჩა ხალხს გვამებით ავსებენ...

ეს ისე ნათლად და ძლიერად წარმოუდგა ექიმს თვალ-წინ, რომ იგი მზად იყო დაეყვირა მრისხანედ პოლიციელისათვის:

„შოკ.ედეს ძალლივით! ახია მასზე... ძალლს ძალლური სიკვდილი ეკუთვნისო“ მაგრამ თავი შეიმაგრა და დინჯად გიფიქრა: მე არა მაქვს უფლება ასე მოვიქცე... მე ექიმი ვარ და არა მსაჯული!.. და შემდეგ დაუბატა: „ესეც არ იყოს, წაქცდულ ალარა სცემენ!“

ექიმი გრძნობდა სიმძიმეს თავის მდგომარეობისას და ფიქრებში გარეთული მიდიოდა. ცივმა ოფლმა გაუგრილა გახურებული შუბლი. პოლიციელი შავი აჩრდილივით კვალ-და-კვალ მისდევდა და ეს ზედმეტად აბრაზებდა. ექიმმა იგრძნო

ᲒᲥᲘᲛᲝ

Ზ. Ლ. ᲛᲔᲣᲨᲔᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲘᲡ ᲒᲥᲘᲛᲝ

ᲜᲘᲜᲝ ᲠᲘᲩᲘᲜᲔᲚᲐᲫᲔ

იღებს ავადმყოფებს დილით 9—2 ს. საღამოთი 5—7 საათზე, ვერა ოლგას ქუჩა, № 2 (0—282)

ᲒᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲒᲥᲘᲛᲝ

ᲐᲡ. ᲡᲝᲚᲝᲛᲝᲜᲘᲫᲔ

იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე 9—2 საათამდე და 5—7-ზედ. გოლოვინის პრაბ3. № 12. სახლი მგიენინა. (64)

ᲗᲝᲗᲘᲡᲘᲡ ᲒᲥᲘᲛᲝ

Რ. Ვ. ᲪᲘᲪᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ფარმაციის უნივერსიტეტის კლინიკაში ასისტენტად ნამყოფი, იღებს თვალით ავადმყოფებს ყოველ დღე ქიდილის 9—1 ს. და საღამოს 5—6 ს. ვერა ოდოლის ქუჩა, № 31, სახლი სარაფიშვილისა. (25—554—19)

ᲔᲥᲘᲛᲘ Მ. ᲥᲐᲛᲑᲐᲨᲘᲫᲔ

ᲓᲐᲜᲘᲜᲯᲣᲚᲘ და იღებს ავადმყოფებს საღამოობით 6—7 საათ. (ავერაა ბარდა). სხეულოვანია № 5 (ანსტიტ. ქუჩ. ეუთუ). (Ფ.)

ᲥᲘᲠᲣᲠᲒᲘᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲓᲔᲓᲐᲗᲐ ᲡᲜᲔᲣᲚᲗᲐ

ᲔᲥᲘᲛᲘᲡ ᲘᲕ. ᲒᲝᲯᲔᲠᲘᲐᲜᲘᲡ

ᲒᲐᲛᲝᲬᲔᲠᲘᲚᲘ

ᲒᲐᲜᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲕᲔᲜᲔᲠᲘᲡᲘᲡ ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲝᲗᲗᲘᲡ

ᲒᲐᲜᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲕᲔᲜᲔᲠᲘᲡᲘᲡ ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲝᲗᲗᲘᲡ

ᲘᲝᲡᲔᲑᲘ ᲖᲐᲥᲐᲠᲘᲐᲜᲘᲫᲔ

ᲙᲐᲜᲘᲡ ᲓᲐ ᲕᲔᲜᲔᲠᲘᲡᲘᲡ ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲝᲗᲗᲘᲡ

ᲛᲘᲗᲘᲚᲘ ᲒᲔᲓᲔᲕᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ

**ᲓᲐᲜᲘᲡ ᲓᲐ ᲕᲔᲜᲔᲠᲘᲡᲘᲡ ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲝᲗᲗ

ნიერებას, ვერც ულაზათობას; რელიგიური დოგმის მიდიარებელისთვის სიცოცხლე ფუჭია და არა ღირს იმდენ, რომ ადამიანმა იმისი ეპაპანი სწიოს თუ სრულ და შეურაყეველ სიმართლეად არ იქნა მიჩნეული თვით რელიგიური დოგმის შინაარსი. რელიგიური დოგმა ფართოდ და ღრმად ჩასწვდება ადამიანთა ცხოვრების ყოველს მხრეს; იმისი სიფართოვე და სიღრმე განუზომელია, ეს სიფართოვე და სიღრმე მოითხოვენ ადამიანისაგან დაუსრულებელს შეგნებას. აქედან წარმოსდგება სწორედ რელიგიურ დოგმის მიმდევართა ძალა და უძლურებაც, რელიგიური სექტის კარგიც და ავიც.

რელიგიური დოგმის საყოველთაო ანუ უნიეერსალური ხასიათი ჰქმნის ერთის მხრივ შეუზღუდავ ენერგიას ამ დოგმის მოთხოვნათა სრულ დამაყოფილებისათვის, სრულ განხორციელებისთვის ე. ი. ფანატიზმს, ხოლო მეორეს მხრივ-კი სრულ და შეუზღუდავ დამონაგებას პიროვნებისას დოგმისადვის ე. ი. პიროვნების შეეფროვებას. ფანატიზმი და ვიწროობა ამ გვარად ბუნებრივი და არა შემთხვევითი თანამყოფნი არიან რელიგიური დოგმატიკოსობისა, დოგმა მთელს მსოფლიოზე მაღლა სდგას, იგი მთელს სიცოცხლეს აძლევს აზრს და მნიშვნელობას, ამიტომ იგი ადამიანს პიროვნებაზეცაც მაღლა სდგას, პიროვნებასაც არ გააჩნია თავისი საკუთარი აზრი და მნიშვნელობა, პიროვნებასაც დოგმისაგან გადმონთეებული შეკი აძლევს ღირებულებას, საკუთარი ღირებულება კი მას არა აქვს. პიროვნება ყოველთვის და ყველაფერში დოგმის ქვემდებარე უნდა იყოს, დოგმას უნდა ემსახურებოდეს, დოგმას უნდა სწირავდეს თავის თავს მსხვერპლად. დოგმის მაღალრებელი ადამიანი თავდავიწყებამდეც, თავგანწირულებამდეც ენერგიულია, ხოლო იმავე დროს უსაზღვროდ მოხვა დოგმად დასახული რელიგიურ რწმენისა. აქ პიროვნების თავისუფლება და მონობა ერთად არსებობენ. აქ ადამიანი არც კი ჰგრძნობს თავისუფლების და მონობის წინააღმდეგობას. არა ჰგრძნობს, იმიტომ რომ დოგმის მაღიარებელ ადამიანს ჩსიხიერად არც კი შეუძლიან გამოიტანოს და მოიხმაროს თავისი თავისუფლება სხვა რამ საქმისთვის გარეშე დოგმის მსახურებისა. თავისუფლების და მონობის წინააღმდეგობა გადაშლება ადამიანის თვალწინ მხოლოდ მაშინ, როცა რელიგიურ დოგმის სფეროდან ზეშინ ერთ-ერთ ადამიანს ერთ-ერთ ადამიანზე ეკისრებოდეს ეს ბრალი, ეს ბრალი ეკისრებოდეს ეს ბრალი, ეს ბრალი ეკისრებოდეს ეს ბრალი, ეს ბრალი

ლიან მწკვავდებოდა. მეფე და მემკვიდრე პორტუგალიაში ᲯᲐᲛᲘᲐᲠᲘᲐᲓ ერთ მილიონზე მეტს იდგნენ; ეს კი ძალიან დიდი ᲯᲐᲛᲘᲐ ისეთ პატარა სახელმწიფოსთვის, როგორიც პორტუგალიაა. მეკვიცარა, ნორვეგიასა და დანიაში მეფეებს ᲒᲐᲒᲘᲠᲗᲐᲜ ᲐᲛᲬᲐᲖ პატარა ᲯᲐᲛᲘᲐᲠᲘᲐᲜᲘ აქვთ. მიუხედავად ამისა, მეფე ამითი არა კმაყოფილდებოდა და პორტუგალიის ᲮᲐᲠᲔᲜᲓᲝᲜᲔᲑᲘ ᲐᲠᲐ ერთხელ წაუდია ლუდები ავანსაც. მეფის ასეთი ხაქიელი დიდს უკმაყოფილებას იწვევდა პარლამენტში, რომლის პროგრესიულ წევრებიც ნათლად ხედავდნენ, რა ზიანს აყენებდა მეფე ფულებს ასეთის ფლანგვით უიმისოდაც გაჯარიბებულ პორტუგალიას. ამ ნაიდაზე 21 ნოემბერს დეპუტატია პალატაში ასეთი აბაკი მიუმზადარა. როდესაც პარლამენტს ავანსების ხაკითხი ეწერა განეხილა, რეპუბლიკანელ დეპუტატს ალფონს კოსტას უთქვამს:—მე ვიცი ადამ, რომ ქვეყანა, რომელის ინტერესებსაც ენდა იცავდეს მინისტრ-პრეზიდენტი, ამ ავანსების ანაგრამაზა და მათ სრულს მოსპობასა თუოლოგს; მე ვიცი ადამ, რომ ის პირი. რომელიც ავანსებითა ხარეგებლობს, ვალდებულია უკანასკნელ ᲒᲐᲒᲘᲠᲗᲐᲜ დაუბრუნოს ხალხს ხარეგებელთ; და მაშინ, როდესაც ᲧᲕᲐᲠᲔᲑᲘᲗ ᲒᲐᲒᲐᲠᲗᲐᲜᲘ იქნება, მინისტრ-პრეზიდენტი ვალდებულია უთხრას მას: «მიღწეალთ ხელმწიფევ, ეთხოვთ პორტუგალიიდან ᲒᲐᲠᲓᲐᲜᲔᲑᲘᲗ, ᲩᲔᲜᲐᲒᲝᲜᲘᲗ ᲛᲔᲛᲗᲮᲔᲕᲐᲨᲘᲗ ᲘᲛᲘᲗᲘᲗ ᲒᲐᲒᲠᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲯᲐᲠᲣᲗᲮᲔᲑᲘᲗ».

პალატის პრეზიდენტი. წინადადებას ვაძლევ პატან დეპუტატს, უკან წაიღოს თავისი ხატყვები.

ᲯᲝᲜᲔᲡᲘ. ვრთს ხატყვასაც არ წავიღებ უკან.

პალატაში არეულობაა. ხალხი ტაშის კვრით უზვიდებს ამ-ხიტყვებს და კოსტას თანაკერძოებსა ᲧᲣᲠᲐᲒᲝᲜᲘᲗ. პარლამენტიდან მაშინვე ᲮᲐᲚᲮᲘ ᲓᲐᲝᲜᲔᲑᲘᲗ, კოსტაც დარბაზიდან გაიყვანეს. მიუხედავად ამისა, რომ პარლამენტის შეადგენლობა კონსეკრვატიული იყო, თავრეზამ იგი მაინც დაითხოვა. ფრანკეთმ განაცხადა თავის პარტის ხსდფამაზე, ᲮᲐᲮᲐᲚᲮᲘᲗ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲐᲓᲒᲠᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲔᲡᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ მე პატივსა გვამ, არც ლიბერალიზმის პრინციპებზე ᲖᲐᲛᲝᲛᲝ ᲣᲐᲠᲗ; ამიტომ პარლამენტსაც აუფიცავსად თავეზეᲬᲐᲒ და ᲓᲔᲛᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲐᲡ პარტიები თავის მოვალეობას ᲛᲘᲮᲐᲠᲚᲔᲑᲘᲗᲔ: ფრანკეთ ტკბილ ხატყვაზს ამბობდა, ᲓᲔᲛᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲐ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲐ კი ფაქტიურად ᲐᲮᲚᲔᲡᲘᲝᲜᲘᲡᲛᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲐ. 1907—1908 წწ. პარლამენტმა ᲛᲝᲣᲯᲐᲢᲐ არ დაამტკიცა, და ᲥᲕᲧᲐᲜᲐᲨᲘ ᲤᲐᲠᲗᲘ ᲛᲘᲮᲣᲯᲐ ᲣᲠᲝᲕᲘᲡᲐ, ᲓᲐ ᲐᲜᲢᲘᲪᲘᲡᲢᲘᲡᲬᲘᲜᲣᲠ ᲬᲐᲜᲐᲨᲘ. ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲨᲐᲠᲒᲘᲡᲬᲘᲜᲓᲔᲚᲘ ᲐᲥᲢᲘᲡ მეფის დეკრეტებითა ᲬᲐᲒᲔᲑᲘᲗ.

ამ დროდან იწყება რეკვიეის თარეშობა, რომელიც ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲛᲔᲣᲠᲔᲒᲠᲬᲐᲚᲘ ᲘᲬᲕᲘᲗᲐ. ᲧᲕᲔᲚᲘᲡ ᲛᲮᲠᲝᲕᲐᲜ ᲞᲠᲝᲢᲔᲡᲢᲘᲡ ᲬᲐᲛ ᲒᲐᲮᲚᲔᲡ. ᲐᲛ რამდენისამე ᲬᲗᲘᲡ წინათ მეფის მოკვლაᲨᲘ ᲯᲐᲜᲘᲮᲬᲠᲔᲑᲐᲗ. ᲮᲐᲛᲘᲤᲝ თეატრში, ლიონში, ᲯᲐᲛᲘᲮᲬᲠᲔᲑᲘᲗ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲜᲐ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘᲗ. ეს საქმე მოეწყო ᲐᲮᲐᲚ-ᲒᲐᲖᲔᲗᲐ ᲐᲠᲬᲝᲤᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, რომელმაც მამინვე თავი მოიკლა. და აი, მთელი ეს დევნა ᲮᲐᲚᲔᲑᲘᲗ

ᲩᲘᲜᲐ... მაᲗᲠᲐᲛ მოვიმოᲫᲘᲚᲔᲓ ᲔᲡ? ᲠᲐᲛᲔᲗ ᲐᲓᲔᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲔᲒᲘᲠᲗᲮᲚᲝᲑᲐ ᲘᲒᲘ თავის თავს.

ᲔᲚᲘᲛᲘ ᲨᲣᲚᲔᲠᲗ ᲪᲘᲒᲐ ᲛᲯᲘᲛᲔ დაისხა.

იგი განᲨᲝᲠᲔᲓᲐ ᲤᲐᲜᲯᲠᲐᲡᲘ, დაᲭᲘᲠᲣᲚᲘ მოუახლოᲓᲐᲗ და ᲞᲘᲠᲓᲐᲞᲘᲠ ᲪᲔᲠᲐᲡ დაუᲬᲧᲝ.

არა ᲩᲔᲣᲚᲔᲑᲠᲘᲕᲘᲐ ᲬᲘᲜᲐᲗᲐ ᲐᲒᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲘᲡ მიმართ მოიიკვა მთელი მისი არსება. ᲧᲕᲔᲚᲔᲤᲘᲠი, რასაც კი ᲮᲔᲓᲐᲕᲓᲐ იგი თავის გარᲨᲔᲛᲝ, ᲨᲔᲘᲠᲬᲘᲚᲐ...

„თავი უნდა შევიპაᲠᲐ, არ შეᲨᲘᲚᲘᲐᲜ ᲩᲔᲛᲘ ᲪᲘᲠᲔᲛ ᲨᲘᲜᲐᲠᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ დავᲨᲘᲠᲩᲘᲚᲘᲡ,—ᲒᲠᲔᲛᲝᲓᲐ ᲔᲓᲘᲛᲘ თავის გრᲜᲔᲛᲝᲕᲔᲑᲘᲡ.

—არა, არ წᲕᲐᲚᲔ, არ მიᲕᲔᲛᲝᲠᲐ ᲐᲛ მოᲛᲐᲪᲕᲔᲑᲘᲡ,—ᲬᲘᲠᲕᲝᲜᲔᲑᲐ იგი,—ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ, რატომ არ ᲨᲘᲛᲘᲫᲘᲜᲐᲗ მიᲗᲮᲝᲕᲝᲗ?—ᲡᲢᲐᲯᲐᲕᲓᲐ მეორე აᲮᲠი. რატომ?.. ᲒᲐᲜᲐ ᲐᲠ... ᲔᲓᲘᲛᲘ დიდხანს იᲨᲘᲜᲔᲑᲓᲐ ᲨᲣᲑᲠᲔᲚᲘᲓᲐᲗ ᲝᲠᲣᲚᲘ.—ᲣᲐ... რატომ არაᲒᲘᲜ მოდის ამᲓᲔᲓᲚᲘ ᲮᲐᲜᲘ!.. ᲬᲐᲠᲛᲝᲡᲗᲥᲕᲐ მან და სრულიად გადაᲒᲘᲠᲬᲧᲐ, რომ თითონᲗ ᲣᲑᲠᲐᲚᲔᲡ არაᲒᲘᲜ ᲨᲣᲡᲔᲠᲘᲡ დაᲬᲠᲘᲚᲘᲡ ᲗᲝᲜᲐᲨᲘ.

ᲔᲓᲘᲛᲘ ᲪᲘᲒᲐᲠᲔᲚᲘᲡᲐᲒᲐᲜ დამᲨᲘᲠᲓᲔᲑᲘᲡ დაᲗᲕᲐᲚᲔᲑᲘᲗ მᲝᲮᲣᲭᲐ... მაᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛ ᲬᲣᲗᲨᲘ მას ᲬᲐᲠᲛᲝᲗᲥᲕᲐ თᲒᲐᲚᲔᲑᲘᲗ ᲐᲮᲐᲚ-ᲒᲐᲖᲔᲗᲐ ᲒᲘᲛᲜᲐᲖᲘᲝᲜᲘᲡ ᲓᲐᲠᲩᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ ᲒᲐᲛᲝᲠᲩᲔᲣᲚᲘ ᲒᲐᲜᲐᲛᲐᲜ

საღორინის მოიჯარადრეთათვის, მაგრამ უკანასკნელნი არავითარ სუფთელს არ აცხადებენ ადგილების შესყიდვისას; ამის მიზეზად ასახლეებენ გამგეობის მიერ დაწერილებულ ფასის სიდიდეს და, როგორც გავიგეთ, მოიჯარადრენი ფიქრობენ კრება მოახდინონ, გამოირკვევენ მათთვის მისაწერომ ფასებს ადგილების შესასყიდად და წარუდგენენ განსახილველად ქალაქის გამგეობას.

◆ ბათუმის ქალაქის გამგეობას მიუმართავს რუსეთის მეტალურგიულ საზოგადოებისათვის სახელად „პროვიდენსიისთვის", „შუამდგომლობა აღძრას უმადლეს მთავრობის წინაშე, რომ შავი ქვის გადასატანი ფასი რკინის გზით ბათუმსა და ფოთამდის გასწორდეს და ამით საშუალება მიეცეს ბათუმს შავი-ქვის მრეწველობით ოსარგებლოს. ბათუმის ქალაქის გამგეობის განცხადება საზოგადოება „პროვიდენსს" გადაუცია „ვეკრობისა და მრეწველობის კრებათა საბჭოსთვის" და ეს უკანასკნელი თავის მხრით შეეკითხა შავ-ქვის მრეწველთა საბჭოს ამავე საგნის შესახებ.

◆ ქუთაისი ლარის ქალაქია. უ�rეს მოთხოვნილებას მოქალაქისის ქალაქს თავთანხართებრნა ვერ ამაყოფილებს და რაღა-ლბარაკი უნდა იმაზე, რომ მოქალაქე მუდამ უკმაყოფილნი თვითმართველობით. ეხა ერთხელ და ორჯელ გაგვიგონია საყვედური იმის შესახებ, რომ გადამდგარ სენთა საავადმყოფო მოუწყობელია და იქ ავადმყოფნი მორჩენის მაგივრად უარეს ხანს შეეყრება, მაგრამ ჩვენ ეხ გვეკითხა, თუ ისეთი მოუწყობელია ეს დაწესებულება, როგორც თვით, გამგე ამ საავადმყოფოსი ალიარებს თავის ქალაქის გამგეობისადმი მიმართულ, მოხსენებაში.

მკითხველის საყურადღებოდ მოგვყავს რამდენიმე ადგილი ამ მოხსენებიდან:

„საავადმყოფოს შენობა მეირფდაც ვერ აკმაყოფილებს არც მოგიენის, არც ტეხნიკის მოთხოვნილებას, სითბოთ დამეარეკა იქ, რაც უნდა ითბოს, 11° მეტი შეუძლებელია. ვენტილიაციი არ არსებობს, არ არის არც სამოცესელი და არც შეშის შესანახი ადგილი. მოსამსახურეთათვის ცალკე ბინა არ არის და ისინი ღამეს გადამდეს სენით შეპყრობილებთან ათევენ; საბლი ნეტარიანი, იატაკი შეუფენელი. საანგარიშო წლის განმავლობაში არ გვეფიქრია საწოლები, ლეიბები და საცვლი, ავადმყოფებს თავის ლოგინიით და საცვლით ვიღებდით. ბევრს უარს ვეუბნებოდით მიღებაზე, რაც მეტოჩრებთა მხრით სამართლიან საყვედურს იწვევდა. განსაკუთრებულ გეკიერვებულ მდგომარეობაში ჩავარდა საავადმყოფო წლის დამლეკენ, როცა გადამდები სენი მძვინვარებდა ქალაქში. საავადმყოფო გაიცხო ყველიანი ავადმყოფებით და სხვა სენით შეპყრობილთ უარს ვეუბნებოდით.

საანგარიშო წლის განმავლობაში საავადმყოფოს გეუმყობებებზეზე 1000 მანეთი უნდა დეიხარჯა ქალაქმა გამგეობამ, მაგრამ ქალაქს ფასის სიღარიბის გამო ვერ ოიხეიზეა და დაწესებულება ეხლა უარეს მდგომარეობაშია, ვიდრე აქამდის იყო.

ამასთან საავადმყოფოს გამგე აღნიშნავს იმ გარემოებას, რომ ავადმყოფთ ყოველ თვეზედ ხდებიან 15 მანეთი და ეს გარემოება ხელს უშლის სიფილისით შეპყრობილთ დაიმთავრონ წამლობა და განეკურნებენი გაეიან საავადმყოფოდან ან რასაკვირეველია, ავრცელებენ ამ საშინელს სენს. საავადმყოფოს გამგე შუამდგომლობს, რომ ავადმყოფებს არ გადაეყვეთ ფული წამლობისათვის და სხვა."

აი ვიცით მოიხარხარეს თუ არა ქალაქის გამგეობა საავადმყოფოს გამგის წინადადება განსახილველოს, მაგრამ, ჩვენის ფიქრით, იგი ვალდებულია ამ საქმეს ჯეროვანი ყურადღება მიაქციოს და საავადმყოფოს დაწესებულების სახე მიცეს.

ნაფიქრ-ნაგრნობი
IV

(1, ქართული ქრისტომატია, ანუ კრებული ქართული სიტყვიერების სასწავლოთა ნიმეწებისა, შედგ. ილ. მ. კალენჯარიძის მიერ, ტ. I, წიგ. პირველი **Кутаисъ** 1907. 2, სალიტერატურო ქრისტომატია. ჩვენი მწერლები I მეოხანი. ბიოგრაფიებით და ლექსიკონით. შედგ. გამოც. ს. ბ. ფორგაჩის შიგნ. ტფილისი 1907. 3, ალალბმული შეაისწავლი ქართველი მწერალი. წიგნი პირველი. მეორე გამოკეცა, შესწორები და შეწორებული. შედგ. ივ. გომელაურიძე მიერ. ტფილ. ხი. 1907).

ზარხულმა, თუ მიმდინარე, განმათავალსუფლებელმა ძალრეობამ მხილველი ის ხარგებლობა მოგვიტანა **ᲥᲐᲠ-ᲥᲐᲠᲗᲝᲕᲝ** ჩვენ, ქართველებს, რომ ჩვენს სასწავლებლებში. შესაძლებლად გახადა დაკვალიანებზე განვითარება და, ხუთვთა ზარხულ, ძმებლიერ მწერლებს დირსეულად მესწავლდა. ამ გარემოებამ დაბადა ახალი მოთხოვნილება სალიტერატურო კრებულ-ქრისტომატიების გამოცემისა, მაგრამ, სამწუხაროდ, როგორც ყველაფერში, ჩვენ აქაც ვერ გამოვიჩინეთ თავიანს დროზე მესაგავრო ზრუნვა. ძალიანაა, **ᲥᲐᲠ** ისევ 1904 წ. დაიწყო ქ. ბ. ფ. გ. ბაზიგადაშვილ „ქართველ ბიჭებისს ზრდელ ლექსებისს" გამოცემა, მაგრამ, თუ არ ვეშდეში, გამოსცა მხოლოდ მეორე ნიგნი, და არც პირველი და არც მესამე და მეოთხე ნიგნები, რიგადაა გამოცემასაც ვკბილდებოდეთ, **ᲥᲐᲠ** არ გამოუცია.

რაკიდაც ვიცით, მესაფაა აგრეთვე ტ ფილისში ასსაკადენელთა წრე, რომელსაც აზრად ქონია, გამოეცა მესაფერი ქრისტომატია, მაგრამ, თუმცა ბ. ქ. ფ. თავაიმეველის ხელმძღვანელობით ნისნმელი ეგეკა მემიმეოგეს ქართველთ ენის ბოგრამისა სამეალო სახსავლოებლისათვის (ის. „ისარი" 1907 წ. № № 127—129), **ᲥᲐᲠ** ᲥᲐᲠᲗᲝᲕᲝᲗ ამ ᲒᲐᲒᲔᲚᲘ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲚᲘ ᲥᲠᲘᲡᲢᲝᲛᲐᲢᲘᲐᲗᲐ ᲐᲠ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘᲐ.

მოდგა საქმე ამსაირად კერძოდ ინიციატივაზე და, რაკი მოთხოვილეკა იყო, გამოჩნდებენ ᲙᲝᲛᲔᲑᲘ ᲥᲠᲘᲡᲢᲝᲛᲐᲢᲘᲐᲗᲐ შემდგენელ-გამოცემელნიც.

ᲩᲣᲛᲐᲠᲘᲢᲣᲗ ᲛᲐᲓᲚᲘᲐᲜᲘ ᲓᲐᲠᲘᲡᲚᲝ ᲐᲠᲐᲐᲠ ᲩᲔᲝᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘᲐ, ᲠᲝᲓᲘᲡ ᲐᲠ ᲛᲔᲛᲐᲠᲗ